

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НИЈУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
10 фран. у злату, на по године
10 фран. у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштом
упутницом непосредно админи-
страцији „Гласа Црногорца“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Гамадановићу, к. ц. аген-
ту у Котор. Донијети се шаљу
уреднички.За огласе плаћа се: за сваки
ријеч или за број од пет рече
па по 2 новчића на први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

Његово Краљевско Височанство
Књаз и Господар благоволио је
потписати „Закон о именима и до-
пунама у закону о устројству Ми-
нистарства Унутрашњих Дјела и ад-
министративној подјели Државе од
8. априла 1903. год.“ који је ступио
у живот 15. јула 1904. г.

У Број. 3340 Из Канцеларије
Министарства Унутрашњих Дјела,
15 јула 1904. г. на Цетињу.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Њ. Н. Кр. В. В. Господар и
Књагиня Милена провести ће неко-
лико дана на Ловћену.

— Днас 17 јула, поводом имен-
дана Њ. Кр. В. Књагине Насљедни-
це било је благодарење у манастир-
ској цркви. Чинодржествовао је Њ.
Високопр. г. Митрополит Матрофан
уз припомоћ мјесног свештенства.

Благодарењу су присуствовали
наши министри, великодостојници,
чиновници, официрски кор у потпу-
ној паради и велики број грађанства.

— Њ. В. Књаз Петар отпутовао
је прошле сриједи у Хајделберг
ради продужења наука

ЦЕТИЊЕ, 16 јула.

Питање о задржавању „Малаке“.

Прије неколико дана параброди
руске Добровољне флоте „Петербург“
и „Смоленск“ прошли су под барја-
ком исте флоте кроз Дарданеле. На
њима био је угаљ и артиљеријски
материјал, а одређени су били, да како-
год прођу кроз Корејски мореуз, те
да те ствари доставе у Владивосток.
Међу тим, док су они били на путу,
стратегички положај на Далеком
Истоку, измијенио се је: Јапанци
су одступили од Портартура и уре-
дили строги надзор над Корејским
мореузом. Према овоме и поменути
параброди добили су у Портсиду
или Суецу друго назначење, те су се
претворили у ратне крстарице. Го-
пови су били извађени и постав-
љени на одређена им мјеста, а бар-
јак Добровољне флоте вамањен је
барјаком војничким. Нове крстарице
предузеле су тада крстарење с ци-
јељу, да не допусте проважање у
Јапан војничке контрабанде. Прет-
варање трговачких бродова у вој-
ничке крстарице зависи потпуно од
уважавности ратујуће државе и не
треба ва то никакво одобрење од
неутралних држава, нити се тијем
нарушава никакво међународно право
или уговор.

Поред свега овога радња рус-
ких крстарица у Црвеном мору,
а нарочито задржавање инглеског
парабрда „Малаке“, изазвало је чи-
таву буру у јевропској штампи, а
по себи се разумије, да су најјачи
протести долазили од стране Ингле-
ске. То није ништа чудновато, али
је чудновато то, што се Ингле-

старају, да потакну и Њемачку
против Русије и хоће да је увјере,
да Русија с неким омаловажавањем
према њој поступа. По свој прилици,
тај ће труд Инглеској бити неуљудан,
јер Нијемци мало вјерују у искреност
Британске владе и врло добро знаду,
да Инглеви не желе пријатељство
између Русије и Њемачке.

Судећи по потоњим вјестима,
инглеска увбуђеност, коју је изазвао
случај с „Малаком“, изгледа као да
се стишава, и да ће се све то питање
рашчистити, што оно кажу, „на лије-
пе“. Ово ће се уредити тијем прије,
што је повод за овакве „Малаке“
веома прост и јасан, а ако се овај ма-
теријал, који се на оваквом броду
налази, покаже као материјал који
без сумње припада инглеској влади,
онда питање о контрабанди само
собом пада, те ће све бити на свом
мјесту и параброд биће повраћен
друштву, коме припада. У против-
ном случају, поступиће се с њим по
одредбама, које постоје за бродове
неутралних држава, кад се узврате,
да воде ратну контрабанду.

По ствар о овакве „Малаке“,
која је и јасна и привољна, изгледа
да се комплицира другим, според-
ним околностима, које су тако важне,
да баш те околности излазе сад као
главне, а само овакве као споредне.
У те споредне околности истиче се
питање: како да се руске крстарице,
које су кроз Босфор, Дарданеле и
Суец прошле под трговачком заста-
вом, претворе од јелашпут у Црвеном
мору у ратне лађе и да истакну
заставу војничку? Ова метаморфоза
изгледа британској влади само ва то
неразумљива, што она не може да
се помири с мишљу о томе, да и
инглеске лађе потпадају под преглед
ратујућих држава, као год и лађе
свијех осталијех, неутралних држа-
ва; а што се тиче службе руске
црноморске флоте, свакоме је познато
из одредаба, које о тој флоти постоје,
да је служба бродова те флоте дво-
јака: у мирно доба подржавају пош-
тански и трговачко-пасажијски сао-
браћај између Одесе и пристава
Источног океана, а у ратно доба
претварају се у војничке транспортне
лађе и крстарице. Све јевропске флоте,
па разумије се и инглеска, имају
лађе с таквијем двојаким назначе-
њем и те су лађе пропуштање до сад
кроз поменути мореузе без икакве
препреке. Отврати, дакле, из овак-
вијех околности међународне инди-
денте, то се не слаже с достојан-
ством једне државе и то не иде у
прилог ни њеном ауторитету, ни
њеном међународном положају. У
случају с „Малаком“ битно је пи-
тање у томе: налази ли се на броду
јапанска војничка контрабанда или
не? Сва друга питања су споредна
и лако се ријешити даду, а да се ва
то не сазива међународна конферен-
ција. У сваком случају није дамас-
ки пријеме аз савијем таквијех конфе-
ренција, а да је много боље да се пи-
тање о задржавању „Малаке“ сврши
мирно, без сумње је и Инглеска
у то потпуно увјерена...

Изборна агитација у Савезним
Америчким Државама.

И ако се тек идућег новембра
мора обавити избор новог председ-

ника у Савезним Државама Сјевер-
не Америке, опет двије господаре-
ће партије у републици, демократи
и републиканци, већ сад истичу
своје кандидате за предсједничку
столицу. Изборна агитација води
се у велико. Свака партија подржа-
ва упорно свога кандидата и купе
се ради тога митинзи, на којима се
као главни говорник истиче сам кан-
дидат главом, који је тако прину-
ђен, да изговори дневно по неко-
лико десетака бесједа и да се рукује
са хиљадама особа. Републиканци
су, разумије се, истакли као канди-
дата истог Рувелта, који је, до-
шавши случајно послје убиства
Мак-Кинлеја од потпредсједника за
предсједника, добро извршио свој
вадатак, одавши се тијем лакше
струји империјализма, што је та по-
литика одговарала његовоме личноме
карактеру. Ако је популарности и
кандидатури Рувелта сметала у
неколико његова наклоност к Цри-
цима и борба с општинама, опет му
је, с друге стране, ријешење панам-
ског питања, које ће у недалекој
будућности донијети Сјенеро-Аме-
ричкој републици велике користи и
у погледу трговачком и војничком,
јак подигло углед и изглед за но-
ви избор. Треба да се сјетимо још
и онијех симпатија, којима се у аме-
ричком народу користује кћер Ру-
велтова, која је наслиједила од оца,
како независност у ваворима, тако
и смјелост и одважност.

Али и демократи, ма како мали
били њихови изгледи на успех, ни-
јесу могли без борбе уступити ре-
публиканцима вакајно предсједнич-
ко мјесто. Најгоднији њихов канди-
дат био би, разумије се, бивши пред-
сједник Кливеланд, али се је он
категорички од тога отказао. Сам
програм демократске партије симпа-
тичан је и примамљив тијем, што
обећаје, да ће умирити оно увбу-
ђено стање, које се у потоње вр-
јеме опажа и у унутрашњем и у
спољашњем животу Савеза и које
је проузроковано с једне стране
тежњом за политичким и географ-
ским проширењем, а с друге индус-
тријским захватима и монополима,
што изазива многе и честе протесте
од стране радника. Демократи обе-
ћају, дакле, да ће умирити све те
несугласице и довести у равнотежу
свакија потраживања издатем законом,
којима ће се регулисати односи из-
међу капитала и радне снаге, олак-
шати увоз робе из другијех земаља
понижењем увозне тарифе и, најпо-
слије, одстранити сувишна конкурен-
ција жуте расе бијелим радни-
цима. У опште, у читању између
раса, демократски програм више од-
говара американским ваворима, јер
се, шта више, у неким државицама
Савеза не привавају као законити ни
сами бракови између бијелих људи
и представница жуте расе — китај-
ских и јапанских оидва; демократи,
осим тога, препоручују, да се умање
расходи на војску и флоту, да се
живи у пријатељстау с другим др-
жавама, да се не чине међународни
савези, који би везивали слободу по-
литичког рада, али поред свега тога
чврсти се, да демократски кандидат,
судија Паркер, има мало изгледа на
успјех.

НОВИ НЕМИРИ У МАЊЕДОНИЈИ.

Прођеше више од четири мјесеца,
како се за Маъедонију готово и вавравило
било. У почетку руско-јапанског рата, упли-
вом српских и бугарских патриота, као на
чудо стисао се у час маъедонски покрет.
Али клета туђинска рука, којој није по-
вољи овакво мирно стање на Балкану,
потпирила је искру немира у овом нај-
тежем моменту за Словенство и заведени
људи дадоше се поново у борбу, начелно
свету и увишнену, али у садашњем часу
фактично штетну и противународну, јер
води савијем другијем правцем, него да
к ослобођењу маъедонских словенских пле-
мена.

Код Бадоме порушили су усташи
потоњијех дана жељенички мост и дигли
у ваздух жељезнички воз. Код Куманова
и Аманова дошло је до сукоба између
усташа и турских војника, а на турско-
српској граници вађено је на жељезничкој
линији, динамита и осталог експлозивног
материјала. Осим тога, чује се, да ће уста-
ши заиграти опет крваво коло, чим се
сврши жетва.

Сваколика независна словенска штам-
па најоштрије је осудила ове нове побуне
и атентате у Маъедонији, јер они немају
друге сврхе, но да Русији чине непријатна.
Да је до самијех Словена, Русија би могла
мирна бити и увјерена, да ће они знати
пожртвено чекати још које вријеме, док
дође на ред и њихово ослобођење. Али за
судбину Балкана брину се и други познани
и непознани. Па баш с тога и подигли су
маком сви угледнији српски и бугарски
дистови доста јасно свој глас, да протес-
тују против извајничких намјера, којима
се хоће завести сиромашне Маъедонце, да
ва другог ваде коптање на огња. Наје-
сада доба, да се таквим средствима Маъе-
донци боре за своју слободу. Таквим поступ-
цима они само одлажу дан своје слободе,
или боље рећи, они примичу себи дан
другог, модернијег ropства, које ће им
наметнути која западна сила.

Но, док се над Маъедонијом — пише
„Словенска Мисао“ — гомилају густи обла-
ди, испод којих гравку још живоме Сло-
венству врање са Запада, мислећи да је
Словенима одвионило, јер им Русија не
може помоћи, док се Аустрија, Италија и
Њемачка поглађу око појделе Балканскога
плијена, дотле свјесни Словени, баш по-
моћу оне Русије, која је толико вауваца
на Далеком Истоку, подигаће чврст бред
аближењем трију балканских држава, и
Русија преко балканских Словена довикује
Западу: non plus ultra!

Источно питање Јевропе мора се ри-
јешити само уз учествовање и по вољи
Русије, уз коју стоје баш они, о којима
ће се расправљати. Тако је и никакво дру-
чије. Сваки балкански Словен, који данас
безразложно или од другога заведен смета
Русију, да јој на Далеком Истоку нијесу
руке савијем слободне, тај ради не само
против ње, већ и против интереса своје
оопштвене државине.

РАНЕ ВЈЕСТИ.

Француски адмирал Жерве о рату.

Петроградски дописник париског ли-
ста „Echo de Paris“ саопштава поједности
свога разговора с француским адмиралом
Жерве-ом о данашњем руско-јапанском ра-
ту. Адмирал је између осталог рекао:

— Ја сам дубоко увјерен, да је по-
бједа потпуно у рукама Језерала Куропат-
кина, ако само буде имао војске, колико је
потребито за енергичне војничке операције.
Мене у неколико дива то, што Русија није
успјела, да сакупи довољан број војске већ
до онда, кад је Куропаткин тамо стигао,
а кад је читавијех шест мјесеца прије тога
могла знати по свему, да је рат неизбе-
жан. Поред свега тога, ја се удржавам
од сваког пресуђивања догађаја. Суштина
догађаја мени је до сад непозната, па и
саме појединости о војничким операцијама
још нијесу ујашњене. Владивостокска еска-
дра врши свој посао изврсно, те ће својом
окретношћу и даље јакно сметати неприја-
тељу.

— Што мислите, адмирале, о предето-
јећој задаци балтичке ескадре?
— Ја не познајем бродове, који ула-
зе у њен састав. Знам само то, да та

ескадра мора бити силна и моћна. Знам такође, по маневрима, које су чиниле у Ревелу у присуству цара Вилхелма II-ог, 1900 г., да је командант те флоте, адмирал Рожественски, човјек одличнијих способности. Каква му је тешка, али у исто доба и славна задаћа у дио пала, т. ј. задаћа, да ескадру, која се сада сакупља у Петрограду, Кронштаду и Либави поведе у бој у воде Далеког Истока!

— А ако Руси изгубе до тада Порт-артур?

— Такав извршни поморац, као што је адмирал Рожественски дорастао је и за ту задаћу. Да би је ријешити, треба, разумије се, велика вјештина, али с оцим бродовима и извршним официрима, којима располаже Русија, и та ће задаћа бити ријешена. Да, то је смјели корак, али ће се увјенчати успјехом. И вајдино са мном сва француска флота жели потпуног успјеха нашим славним садруговима, руским поморцима. Русија располаже таквијем моћијим средствима, таквом количином људи и таквом енергијом, да сумњати у њену коначну побједу, било би противно здравоме разуму. По мом увјеренју, Русија мора побједити...

Руски генерал о рату.

Руски лист „Journal de St. Pétersbourg“ доноси поводом свршетка петог мјесеца ратовања, а из пера генерала П. Хејсмана, професора генералштабске академије у Петрограду, неколико чланака, у којима помињу генерал долази до закључка, да овај рат може имати само један свршетак, а то је — *поштујући царя Јапана*, па за тимјем продужава даље:

Овакав свршетак потребује без сумње извршни напор снаге од стране Русије, која мора поступати енергично и не зауставити се на пола пута; она мора свој план извршити до краја. У чему се пак састоји тај план, — то ће будућност показати.

Што се Јапан тако лако на рат ријешити, то се може објаснити изгледима на успјех, који су више ишли у прилог Јапана, него Русији. Ти су изгледи:

1. Близина бојног поља — Кореје и Манџурије;

2. Велика бројна надмоћ војске, коју је Јапан одмах у почетку рата могао извести на бојиште, у савјезу с оном, коју је Русија у почетку рата могла имати на Далеком Истоку. Благодарени извршној војничкој системи, коју је Јапан копирао с најбољих европских система, он има данас, заједно с резервом, 500,000 војника, и може у свако доба започети офанзиву и извести на бојиште 200 до 300 хиљада људи;

3. Надмоћ на мору, на водама Тихог океана, која се надмоћ појачава још и тимјем, што је руска тихоокеанска флота подијељена на два дијела; осим тога, јапанска флота била је потпуно снабђена свијем, што јој је потребито да рат отпочне;

4. Што се Јапаници нијесу устручавали ни од чега, него су се служили средствима, која су забрањена по међународним законима и уговорима цивилизованих народа.

Што се пак тиче каквоће јапанске сухопутне и поморске војске, поред свију неоспорних врлина те војске и доброга реда у њој, — Јапан, разумије се, није могао рачунати, да у том погледу има надмоћ над Русијом.

Односно тактике, Јапаници се показују достојни ученици својих учитеља — Нијемаца. Ми у овоме атур видимо, да су се сукобиле двије различите тактике. Јапанска тактика готово је искључиво основана на огњу, док је руска заснована и на огњу и на нападу хладнијем оружјем. Странци често приговарају Русима, да злоупотребљавају бајонетом, а Јапаници су се сигурно надали, да ће се моћи користити том тактиком, не примавши боја прси на прси, него сатирући руску војску упорном ватром.

Не може се Јапаницима одрећи вјештина у овом погледу, али у исто доба не треба заборавити, да комбинација тактика огња са јуришима хладнијем оружјем, захтијева много више умјештине, него проста тактика огњем. Сваки закључак о надмоћи једне од ове двије тактике био би за сад убрзан, али нама се чини, да можемо бити сигурни за исход онијех бојева, у којима наша снага буде једнака непријатељској.

Команданти јапанске војске и флоте изгледају се, колико је могуће за сад судити, на висини свога позива. То се исто може рећи и о њиховом главном генералном штабу, који је без сумње уређен по угледу на њемачки главни генерални штаб. Бене ради Куроки и Оку, и адмирал Того већ су доказали своју способност. Остаје сад да видимо, хоће ли маршал Ојама и генерал Кодама бити достојни супарници цара Вилхелма I-ог и фелдмаршала Молтке а.

Са руских предстража.

...На том рубу живота и смрти руски војник осјећа се као дома...

— Храње ли вас добро, упитах једног војника.

— До Вафангуа штеђели су, а послије — једе се да се пукне.

— Да ли има хљеба?

— Сад су почели и хљеб доносити.

— А дају ли нам што вруће?

— Сад једемо конзерве: по даније кутвије дневно на сваког.

— Гријете ли конзерве?

— Како ко хоће, нико не брани.

— Хоће ли бити скоро боја?

— Нешто попут тога биће, тако говоре.

— А гдје?

— Ту... тамо, тамо је некакав град, у коме је и главнокомандајући... Никифоров или како се оно зове тај град?

— Да није Уљанов?

— Да, да, тако је — зове се Уљанов.

— Да није Ђаојан?

— Е, сад си погодио, то је Лавоња..

Њавоња.. не можеш, брате, изговорити по њиховски. Но, слушај, ко иде?

— Летећа пошта!

— Куда? чује се глас из помрчине.

— А куда ако не к нама? с иронијом одговара неко, — ако се пође сто корака напријед, ве поврати се ватре натраг.

— Наређено вам је да одступате.

— Лијепо, ваистину, — ето ти сад вечера!

— А куда да се одступа?

— Иди, чујеш, па ће ти се казати...

— Е, па кад ће се одступати, нека се одступа... на коње!

Ја сам чекао друкчије утиске на таквом мјесту, а међу тимјем, то је ствар тако обична, као да смо гдје год на катуњу. То исто бива и на станицама: ако се вазак остави само два сата, тако се свикну, као да су тамо увијек живјели: пију чај, спавају, шетају — појаве обичне и давно познате. Исти се разговори воде, одстуцају, кад им „летећа пошта“ нареди и жале само, што немају кад вечерати. Бију се тако, да бива да им се по два пута наређује да одступају. Топови и пушке у истини су бјеље од јапанских. Искуства се добија свакијем даном више. Флота као да је поново васкрсла и постала јача од јапанске. Па како онда, да се не вјерује у побједу?

Какав је овдје утисак учинила само вијест о томе, да је наша флота изашла и напала јапанску флоту: мир мора бити закључан само у Токију; јапанска флота мора бити уништена; Портартур никад не може бити заузет...

— Данас — сјутра биће нови бој, говоре неки.

— Па нека буде и претпоставмо да опет одступимо...

— Разумије се и одступимо. Била би лудост да се бије сто хиљада против двије стотине хиљада, а у августу и септембру збрисамо их као метлом.

— А још балтичка флота?

— Па нашто ће нам сада балтичка флота?..

И највећи песимисте овдје увјерени су, да ће Јапаници при крају крајева врло рђаво проћи.

* * *

Кад сам прошао кроз Мукден, упознао сам се с једнијем одјељењем потпуковника Мадритова.

Ово одјељење имало је 500 људи, кад је, 2 априла, пошло у Русију; губитак његов износи 20%. Одјељење је све вријеме провело у чаркању, а било је и у неколико озбиљнијих сукоба. Имена: Боброва, Бадиска, Гарса и Лињенића чујала су се за све вријеме, а особито име овога потоњег.

— А што раде Корејци?

— Најприје нијесу радили ништа, доцније почели су бјежати у планине, а најпослије почела су се и бити. Бију се доста добро. Ми смо им за казну узели 60 волова контрибуције.

Узато је много пушака, оштећено је неколико топова, у седам градова лагумани су барутни магацини, спаљено је неколико мостова, мост код Вију и још један разваљени су и бачени низ ријеку, а град Хајхинг на бријегу мора спаљен је.

— А што раде Козаци?

— Ево једна епизода из њихова живота: Била су два брата, Тамајеви, млади и згодни као виле. При опсади неког града један од њих погубе. Настаде ноћ... Руски и јапански санитарци, пошто су се претходно споразумјели, почеше купати мртве и рањене; само се могло видјети, како фењери кроз густу помрчину блескају.

Живи Тамајев прозго је нарицао над тијелом погинулог брата, — скоро два пуна сата туговао је и јадиковао, а ва тијем се трагао и нестало га у помрчини с голвијем ножем у руци.

Сјутрадан рано вратио се је натраг умирен сасвијем.

— Дванаест људи платили су смрт његова брата!

— Гдје је он нашао те жртве?

Приповједач само мрдну раменима и рече:

— Не казује...

„С. П. В.“

Свјетски рат.

Овијех дана угледала је свијета једна њемачка књига, којој је наслов: „Der Weltkrieg“ (свјетски рат). Написао ју је бивши саски капетан Ниман (Niemann) и мора му се признати, да веома занимљиво описује

тај рат, која би евентуално имао да букне између Инглеске с једне и Русије, Француске и Њемачке с друге стране. Многи му међутим замјерају на таквом наслову и говоре да рат, у коме, не обзирајући се на мање силе, не би узеле учашћа и друге велике силе, као што су Италија, Аустро-Угарска и Америка, не заслужује име свјетскога рата. Но о томе није вриједно препирати се, јер кад би оне прве три силе дошта загавиле у рат, не би сигурно ни ове друге три остале скрштенијех руку, а ове средње и од њих свтнје, све и кад би то хтјеле, не би могле. О томе, дакле, као што рекосмо, није вриједно препирати се и зато ћемо да видимо, како г Ниман замашља себи тај свјетски рат.

Ево садржине његове књиге у најкраћем али битном изводу:

Због непрекидних пријетња у Средњој Азији, Инглеска ће објавити рат Русији, а ова ће позвати Француску да раме у раме с њоме уђе у тај рат. Њемачка ће се с почетка устевати, али нови државни канцелар, бивши хановски офицер, који је послје рата од 1866 дао оставку и међутим постао један од најзнатнијих хамбургских трговаца, соколиће цара Вилхелма све докле, док се и овај не ријешити за рат. Након подужег савјетовања са овим чудноватим дипломатом, који из трговачког биро а ступа на крму државну, улази њемачки цар у двојни савез и лаћа се оружја против свога ујака, краља инглеског. Руси започињу рат у Азији и након многих бојева виђерају Инглесе из Индије. Међутим под заповједништвом прускога принца Хајнриха удружена њемачка и француска флота, побјеђује Инглеску из велике морске битке у флисигенским водама. Пошљедица је овога инглеског пораза, да се удружена њемачко-француска војска под заповједништвом цара Вилхелма II искрцала на обалама Инглеске. Овај владар, који је савим раскинуо са својим инглеским сродством, тамани редом слабе инглеске чете, које се аман упињу да свријече продирање савезника и крај рата је, да њемачки цар као побједилац улази у Лондон. Инглеска, која нема више ни бродовља ни војске, преклиње савезнике за мир. У Хагу се састаје конференција, која утврђује услове мира и по себи се разумије, да су они веома тешки за побјеђену Инглеску. Русија добија Индију; Француска, којој ни у крај памети није да тражи Алмас и Лотарингију, узима себи Белгију и Мисир; Шпанији се враћа Гибралтар; успостављена и повећана Македонија бива независна држава под владом једнога члана хабсбуршке династије; успоставља се и Трансвалска република, а Њемачка добија Анвер, Занзибар и Балнајски залив. Но ни то још није све. Из разл га, које писац не наводи, удружује се Њемачка заједно са својим колонијама са Њемачком под протекторатом цара Вилхелма II.

То је у најкраћим цртама садржана те књиге. И ако је за све ове претпоставке пишчеве сувише мало вјероватности, ипак у политици није ништа немогуће, па најзад ни то, да се остваре и овакве илузије.

Врховни заповједник Куропаткин.

Дописник „Руских Вједомости“ овако прикаује руског врховног заповједника Куропаткина: Два пута сам видео генерала Куропаткина: једном код куће при дочеку, а други пут код посјета рањеника Куропаткин задивљује човјека својим мирним, полаганим и умним начином говора. Кад сам био код њега у посјети, тумачио је мени и мојим друговима подробно и ако је чекаоница била крцата пуна посјетника, праткично уређење о првој помоћи рањеницима: у свакој његовој ријечи видјела се одлучност, увјерјење и знање. А то бијаше у почетку рата при познатим жалосним приликама; послје разговора с њим, човјек бива мирнији гледе завршетка његова, а важно је својство војсковође, да умјеје побудити у себе вјеру у толикој мјери, како то чини Куропаткин. Исти се мирни и опрезни тон опажао, кад је у жељезничком вагону обилазио рањенике, што су стигли из битке код Тирајчана. Несретници превалили су што пречке, што јашећи, што возећи се у климавним двоколицама око 230 врта. Па какви су то јунаци! Већина само о том мисли, како ће скоро оаздравити и поново поћи у бојне редове. Неки су казивали, да су, добивши лаку рану и повезавши је у полески лаварету, сјутрадан поново ишли у бој, док их друга рана није присилила да се повуку из бојног реда.

Књижевност, умјетност и просвјета.

† Др Илија Вучетић. У суботу, 10. јула, преминуо је Др Илија Вучетић, провак, а до прије неколико година и вођ српске либералне партије у Угарској. Његовом смрћу претрпни је наш народ у српској Војводињи тежак губитак, јер се он истицао као одличан понавалац и бранилац српске црквено-школске аутономије и српских народних интереса у земљама круне св. Стевана.

У шездесетим годинама прошлога вијека он је као младич био у колу српске

уједињене омладине, која је будила народну свијест и припремала земљиште за ослобођење српских крајева у турској царевини.

Послије десет година видио га у колу Милетићеве гарде, која се с пером у руци бори за права српскога народа с оне стране Саве и Дунава.

Доцније је дошао д-р Илија Вучетић на карловачки сабор, гдје је играо видну улогу, бранећи црквено-школску аутономију, коју је он одлично познавао.

Најприје у неглашњој Милетићевској „Застави“, а доцније у „Бранику“, којему се био и један од главних покренача, писао је чланке, који су се кретали у области аутономије. Чланци његови бјеху једри, а разлогу у њима јаки, те су са великим задовољством читани и примани у народу.

Колико је био цијењен код тамошњег народа, види се и по томе, што је у Петровском Сабору био изабран за потпредсједника, а с тим тога је за читавијех осам година био угледан члан Саборског Одбора и предсједник српске црквено-школске општине у Новом Саду.

Године 1893. био је један од учесника у Ободској прослави на Цетињу. Његова ванредно симпатична појава и његови говори чинили су такав утисак, да га се и данас свак с особитом љубављу и поштовањем овдје сјећа.

У октобру 1902 г. био је први потпредсједник на новинарском конгресу у Биограду, гдје је са великим симпатијама приман у свима круговима.

Илија Вучетић родио се у Новом Саду, 13 јула 1844. године. Родитељи су му били занатлије врло танкога стања.

Основну школу свршио је у Новом Саду, затим је отишао у њемачку школу у Варадину, па послје у гимназију у Новом Саду, у Сегедину и у Пешти. Свуда је био одличан ђак, те му је то помогло да постане питомац Текелујине задужбине и да редовно сврши правну науку на пештанској универзитету, 1869 год. По повратку из Пеште буде изабран за подбљезника у Новом Саду, а годину дана доцније изаберио га за бљезника. 1872 године положи докторат, затим адвокатски испит, и одмах писалије тога остави службу и посвети се адвокатском позиву.

Он је своју дужност вршио свуда и на свакоме мјесту као први Србин и родољуб. Срећан у брачном животу и у породици својој; задовољан постигнутим моралним и материјалним успјехом у својем животу; у политици разочаран, као и сви јавни радници у Срба при крају својега живота. — Др Илија Вучетић био је риједак Србин и родољуб, примјеран муж и њежан отац, савјестан и поштен адвокат и увијек искрен друг и пријатељ.

Узимајући дубока учешћа, како у жалосни народној, тако и големој тузи ожалостиће му породице, ми томе честитоме Србину и великоме родољубу с највећим пијететом кличемо:

Вјечан му и свијетло спомен у српскоме народу!

(Антон Чехов и Лав Толстој). Недавно преминули прослављени руски писац Чехов био је присири пријатељ Толстоја, те је и у својим дјелима показао многе битне везе са филозофом из „Јасне Пољане“. Као и Толстој, тако је и он заповао у својим дјелима слободно развијање личности човјекове, те је као и Толстој препоручивао благодет према људима и обзир према њиховим слабостима. Чехов је једном казао: „Вели се обично, да човјек треба у свему само три лакта земље. Три лакта треба у истину само мртвац, а не човјек. Човјек не треба три лакта земље, не једно имање, него цијелу земаљску куглу, цијелу природу, да у слободи може показати све своје способности и особине свога слободнога духа“. Ова реченица била је звијезда волиља Чеховљева у цијелокупном његовом књижевном раду, те га је довела и до познанства са Толстојем. Има још једна тачка, у којој се види сродност Чехова и Толстоја, а то је њихово мишљење о селјаку у Русији.

Чехов је увјек топло осјећао за селаштво, те је као и Толстој огорчено устао против свега, што живот селаштва отежава и чини тако биједним. Чехов је карактерисао односе у Русији с овим рјечима: Посматрајте овај живот: дрскост и перад јаких, незнање и слухност животињи код слабих, њихово стовно немогуће сиромаштво, дегенерацију, пијанство, лудост и лажљивост. Али ми не видимо и не чујемо патнике, јер све, што је страшно, то се догађа у животу иза кулиса. Било би потребно, да пред вратима сретнијих стоји неко са кекићем, те их не преставим ударанем опомине, да имаде и несретника, и били они колико сретни, да ће им живот ипак показати и своје зубе“. Ова топла и њежна опомена љубави према несретницима и потиштеним, овај позив на смиловање и младосрђе према свијема, који ступају кроз живот под теретом живота, отворио је Чехову пут к Толстојеву срцу. С тога је он и био у „Јасној Пољани“ радо вјечни гост.

Посјете Чеховљеве на Толстојеву имају биле су за становнике „Јасне Пољане“ весели догађаји. Симпатични Чехов, са својом плавом и шилатом брадицом, са цвицером на носу и финим промичким осмјејком, могао је друштво забављати по више часова. Али и он је из „Јасне Пољане“ много тога понео, што је онда у својим књижевним рађањима употребио. Толстојев одјошај према Чехову развио се у тијесно пријатељство за вријеме Толстојева борављења у Криму, гдје је онда и болестан Чехов боравио. Чехов, по занимању лекар, био је приликом болести у Толстоја, те учинио све, да га забави. У Криму је тада боравио и Максим Горки, и тако су настале у Русији знамените фотографије, које приказиваху Толстоја, Чехова и Горкога. Тако ће нагла смрт Чеховљева тешко ражалити и Толстоја и Горкога. У Чехову су биле спојене најодличније способности корифеја руске књижевности. У њега је хумор Гогољев, Достојевскога снага психолошке анализе, богатство сликања Тургенјева, и неустрашиво истинољубље Толстојево. Он је све слојеве руске сликао фрапантним реализмом, јасно освјетлио слабост рускога народа и приказао Русију у топлим сликама, које су Толстоја задиљавале. С тога и све руске новине пишу са дубоком жалости о великом том позваваоцу душа, за којим особито жале још два његова интимна пријатеља Толстој и Горки.

(Српска химна) Почетком ове године министарство просвјете у Србији било је расписало натјечај за нову народну химну за Србију. Рок је био остављен до 1 јуна ове год., а награда одређена до хиљаду динара. — На овом натјечају пријављена је 61 химна, али су по ојени стручне комисије све одбачене. Према томе министарство је расписало нов натјечај са роком до 1. августа ове год. Награде су три: једна од хиљаду, друга од триста, а трећа од дејеста динара. Само pjesма која добије прву награду, биће усвојена за народну химну. Лица, која имају компетовати на овоме натјечају, позвана су од стране министарства нарочитим писмом. То су све познатији и најпризнатији српски pjesници, а на име: Лаза Костић из Сомбора, Милорад Ђ. Митровић из Биограда, Алекса Шантић из Мостара, Јован Дучић из Париза, Јосип Берса из Задра, Јован Драгачевић из Биограда, Милан Ђ. Јакшић из Српске Црње, Драгутин Ј. Илић из Биограда, Ристо Олавић из Биограда и Милорад Петровић из Стојивка. — По избору pjesме за химну биће расписан натјечај за композицију.

(Руски педагог у Бечу). Гроф Мусин-Пушкин, један од високих чиновника у руском министарству просвјете, налази се сада у Бечу. Гроф Пушкин, повјерењем руског министра просвјете и самога Цара Николе II, путује сад и проучава више школе за образовање: гимназије, реалке, семинарије и више дјечијске школе. У ту сврху био је у Немачкој, Француској и сад је у Аустрији. Он путује већ од више година. Његова је главна задаћа, да проучава поједина питања, као н. пр., од каквог су утицаја настава у вјери, интернати и т. д. С тога је био у Минхену, Фулди, и другима мјестима гдје су великом католици, али је био и у Фрајбургу, гдје су протестанти. Врло су важне за њега и препарандије за учитеље и заводи за вјежбање предспрему. Занимљиво је ово, што је гроф Пушкин рекао о школама за нову филологију у Греноблу и Нансију, гдје млади учитељи уче француски језик, а на рачун државни Гроф је написао о томе читаву књигу на руском језику. Он тако исто проучава и заводе за напуштена дјецу. И гроф ће да поднесе о свему оштран извјештај руском министру просвјете, јер у Русији намјеравају скорим, да реформишу све више школе. Сад иде гроф у Карлсбад на три недеље рједи омагара, а послје ће опет у Беч, да проучи Терезијанум и грађанске школе тамошње.

(Двојичарско друштво „Рад“ за издавање књига и новина). Ово друштво, које има своје сједиште у Руми, почело је да издаје „Народну Библиотеку“. У првој свесци те библиотеке налази се говор др. Николе Ђурђевића, адвоката у Броду, који је држао на великом радикалном збору у Окучанима. Др. Ђурђевић расправља у своме говору основна начела радикалне странке у Војводини и Троједници. Нарочито се из његовог излагања види потреба, да се народ српски у помелутим крајевима обавијести о потреби учешћа у јавним пословима, у првом реду, у политичким.

Говор др. Ђурђевића пуна је нових мисли и погледа на основна политичка питања. Заључци, што их др. Ђурђевић изводи, документују ону велику пошту, да се за народ може само с народом радити. Она странка која није с народом и не ради с њим, није у стању да одређује судбину читавог народа. Госп. Ђурђевић износи у свом говору даље потребу, да се српски народ под круновином треба да бори за политичку самосталност, а и финансијску ил експонску независност. Тада ће његов глас у рјешавању политичких питања имати вриједности.

Говор г. Ђурђевића заслужује пажњу свију мислених Срба и родољуба.

(Професорско Друштво). XV годишњи збор Професорског Друштва држаће се 5 и 6 августа о. г. у Биограду с овим дневним редом: 1. отварање збора; 2. извјештај о раду друштвене управе; 3. извјештај о стању Друштвене Благотворности; 4. извјештај надзорног одбора; 5. избор нове управе: девет чланова и девет замјеника; 6. предлози појединих чланова и 7. претресање наставних програма. Наставни програми претресаће се на секцијама, за које је друштвена управа мааначила и референте, који ће детаљније проучати досадашње програме својих струка и у секцијама повести ријеч о њима. Избор лица за руковођење послом оставља се члановима секције на самом збору.

Примили смо ове књиге: **(Устав православних консисторија у књажевину Црној Гори);** Цетиње држ. штампарија, 1904 г.

Овај Устав плод је трајне бригае Њ. Високопреосвештенства нашега Митрополита г. Митрофана око бољатка и напретка свете наше православне цркве и нашег свештенства, а написао га је православни Епископ Далматински, доктор богословија, Њ. Преосвештенство г. Никодим Милаш. Та очинска брига Њ. Високопреосвештенства г. Митрополита Митрофана с једне стране, а научни богословски ауторитет Преосвештеног писца с друге, најбоље су јемство, да ће и овај Устав потпуно одговарати свим сувереним потребама св. православне цркве у Црној Гори, те се ми овоме напретку радујемо и срдечно га поздрављамо.

Словенска Митологија од Луја Лежеа; преио Рад. Алашковић, професор. Издање фонда пок. Илаје Коларца. Књига има 20 табак велике осмине са уводом: „У опште о митологији“ од преводиоца и 32 снимка кипова старих словенских богова. Цијена је књижи 3 динара или круне; новац треба слати упутицом преводиоцу у Нишу (Србија), а он ће одмах о свом трошку послати књигу препоручено. Књижарица уступа се учбјачени рабат, а ко узме 50 и више комада за готов новац, добија 50% рабата.

Не само наша српска, него и у опште словенска литература доста је сиромашна дјелима, која би нам дала јасну слику духовног, митолошког живота старих Словена и објаснила нам многе појаве нашега народног живота, које иначе остају загонетне и неразумљиве, те им се баш због тога неразумљења и придаје оно значење, којег оне немају. Кад пођемо с овога гледишта, ова књига чини важну приносу у нашу књижевност и знатино подињује празнину у изучавању историје и цијелокупнога нашега народног живота.

Она ће без сумње свакоме читаоцу моћи дати јаснијега и поузданијега знања о духовном, неанабожачком животу старих Словена у опште и нас Срба у појединости, а надати се је, да ће ова књига цотаћи и кога год од наших историјских писаца, да се мало озбиљније заузме око проучавања и наше српске митологије.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 16 јула.

(Високи поклон болници „Данила I.“) — Њево Височанство Књагинња Ана Батенбуршка извољела је поклонити овој болници 85 поштеља, на чему Управа исте има част изјавити Њево Височанству своју дубоку благодарност.

— Г. Гулијелмо Маркони, проналазач телеграфа без жице у пратњи свог помоћника г. маркиза од Солари, стигао је прејуче у Бар.

(Карловачки ђаци на Цетињу). Путовање у опште и упознавање с различитијем људима, њиховијем погледима на свијет, и усвојенима у којима они живе, служи с једне стране као средство за проширење њиховог знања, а с друге стране, то је у сва времена чинило, а чини и данас, једно од првих задолжавања и уживања. За путовање се с правом може рећи, да се ту уједињује оно што је корисно с оним што је пријатно. Кад је тако у опште, онда у појединостима и путовање и упознавање своје земље и свога народа стоји, разумије се, на првом мјесту. Они од нас које туђина више привлачи, напуштају се више туђинијем, заносе се туђим идејима, туђе хвале и узносе, а своје смисловањају и куде. Ово особито вриједи за оне, који нијесу били сретни, да бар средње образовање у својој земљи и на свом матерњем језику добију. Изгледа, да је наша омладина ово схватила, те у потоне вријеме предузима све чеље путовање и, што је свака хвала достојно, — путовање по својој, српској земљи и међу својим народом, да се своји боље сазнају и упознају, а тијем, да се боље пријенију анаду. Са задолжавањем биљожмо ову већ трећу посету српске младежи течаје овога љета на Цетињу. Једнаесторица карловачкејек богослова и

гимназиста посјетише свијех дана Цетиње и прирешише у сриједу, 14 о. м., у „Зетском Дому“, уз пријатељско судјеловање овдашњег „Заватлијског дјечаког тамбурашког Друштва“ концерт, који је испео на опште задолжество присутне публике. Исту геч, Његово Високопреосвештенство наш Митрополит, г. Митрофан, благоволио је почастити наше младе госте вечером, на којој је било позавато и више других особа, међу којима и сви професори овдашње Богословско-Учитељске школе и Гимназије, као и председник цетињске општине. Сјутрадан су наши гости отпутовали у Котор, одакле ће свој пут кући продужити. Ми им од срца жељамо сретно путовање и повратак својим кућама.

Пишу нам из Подгори:

У Горњој Црмници, у Подгори, основана је *Подгорска Чинаонича* иницијативом неколицине тамошњих угледнијих људи: г. г. протојереја Рада Хајдуковића, командира М. Вукчиновића, учитеља Марка Вујачића, капетана Милоша Укмановића и официра Сава Хајдуковића. Овај је привремени оснивачки одбор изарио раније правила друштвено и поднио их Високом Митрополиту Унутрашњих Дјела на потврду и одобрење, и када су одобрена правила привременог одбору приспјела, савзата је 4 јула т. г. прва главна скупштина, која је и одржата, у најбољем реду, у просторијама подгорске основне школе, гдје је и локал новословане читаонице. Поред осталог, на овој се скупштини конституисала и управа, у коју уђоше за председника г. Марко Вујачић, учитељ, за потпредседника Сава Хајдуковић, официр, за секретара Јово Пешановић, за благодјелника Перо Марков Спратина, и за књижићара Васо Укмановић. На овој се скупштини придутило и уписуе у чланство, и истог се дана уписало 13 чланова добротвора и до 30 чланова оснивача, и тако је ова корисна установа отпочела са срећом свој рад с готовином од преко 600 круна већ од првог дана свога живота, те је и пон опстанак с материјалне стране довољно зајемчен.

Према правилима друштвеним, Друштво има пред чланова добротвора, који плаћају 40 круна једном за свагда, и поред оснивача, који плаћају по 4 круне годишње, — још и помажућих и почасних чланова. Прима т. ј. помажућим члановима, постају они савлемењаци, који на и снајезнатнијим прилогом Друштво помогну, а другима, т. ј. почасним члановима, постају, они заслужни људи, ма одакле биле, које би годишња скупштина на предлог Управе за такве изабрала и то за особите заслуге учинење Друштву или нашој држави. Чланови оснивачи пак ступају у Друштво с обавезом, да ће за 10 година редовно уплаћивати своје улоге, те је и ово једна од јаких гаранција за опстанак и успјешан рад Друштва. За ову се је годину Друштво већ претплатило на боља српске политичке и привредне листове, а готовина друштвена, што претијече из набавке новина и других издатака, дата је и у будуће ће се давати сигурним лицима у племену на прилод.

Осим наведенога, Друштво има још у програму и да приређује сјејла, састанке, народне забаве и предавања.

Како је ово свакојако врло похвална и уљешна појава, жељети је, да се и друга наша боља племена на овај поступак угледају, јер се све то више увијек потреба читања, договора и братског савјетовања, као и у опште потреба умног усавршавања.

Пишу нам из Скадра:

Њ. Пр. Хајдар-паша, Валаја скадарски, сјутрадан по свом повратку са Цетиња, пошао је у потпуној парадни са црногорским орденом у књ. консулат, да још једном изрази своју благодарност на љубезном пријему и добротни, коју му је благодјелно указати Њ. Кр. Височанство Господар за вријеме његовог боравка на Цетињу.

Из благодарности и признања на припремљеном му дочеку, Њ. Пр. Валија дао је у част књ. консула, г. С. Рамадановића, велику вечеру, на којој су били, осим Њ. Пр. Ахмед Февзи-паше, царско отоманског посланика на Цетињу, све војничке и грађанске власти. За вријеме вечере, на којој је књ. консуло заузимао почасно мјесто, сврзала је војена музика, која је одвијала црногорску химну, кад је Хајдар-паша подигао чашу у здравље Њ. Њ. Кр. В. В. Књаза Господара и Књагинње Милене.

Г. Рамадановић је захвалио на здрављу и нашој зараде Њ. В. Султана, иза чега је музика одвијала турску химну. У недељу вече књ. консуло давао је вечеру у почаст Њ. Пр. Хајдар-паше.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“

Рат између Русије и Јапана.

СУЕЦ 11 јула. — Параброд „Скандија“ од Хамбург-Америка ли-

није заустављен је од руског параброда „Смоленск“ у Црвеном мору. Руски официри и момчад заузеше параброд и на њему извјесише руску заставу.

ТОКИЈО, 11 јула. — (Званично.)

Куроки јавља, да је једно одјељење јапанске војске 5 о. м. отпочело марширати према Сихојану, који се налази на путу за Јаојанг. Послије жестоког боја Јапанци су у вече 6 о. м. заузели Сихојан и околину. Непријатељ се у вереду повукао према Анпингу. Јапанци су имали 72 мртва и 452 рањена, а Руси су изгубили више од 1000 људи.

ПЕТРОГРАД, 11 јула. — (Званично.)

Куропаткин јавља: Непријатељ није 6. и 7. о. м. предузимао никаквог напредовања према нашем источном фронту. У ноћи 4. о. м. наше одјељење под заповједништвом пуковника Зибулског, које је добило наредбу да заузме кланац Сибелин, навали на непријатеља, који је ватрјем пријешао у офанзиву, али је био два пут одбијен с великим губитцима. Најпослије се наше одјељење повукло, изгубивши 47 убијених и 185 рањених. 8. о. м. непријатељ је заузео Сиаосин.

ЛОНДОН, 11 јула. — „Рајтер“

јавља из Петрограда: Чује се, да је инглески параброд „Ардова“ заустављен у Црвеном мору од руског параброда добровољне флоте. Ламсдорф је изјавио инглеском посланику да параброди руске добровољне флоте још нијесу примили наредбе, које су им упућене.

ПЕТРОГРАД, 12 јула. — „Рајтер“

јавља: Под председањем Великог Књаза Алексија била је јуче сједница и на њој је било говора о инглеској ноты. На сједници је ријешено, да садашњи положај доброколне флоте доиста није довољно одређен с међународног гледишта, да би се могло оправдати претресање и заустављање страних бродова. С тога, да би одржавала пријатељске међународне односе, Русија неће више дозустити да бродови добровољне флоте претресају и уапћавају стране параброде.

ПОРТ-САИД, 12 јула. — Због

протеста немачке владе Руси су пустили параброд „Скандија“.

ТИЈЕНЧИН, 12 јула. — Из

Њучванга се јавља, да је 10. о. м. код Цавунтонга, шест миља од Њучванга, била битка, које је испала повољно по Јапанце. Руси су бајаги изгубили 700 људи.

ТОКИЈО, 13 јула. — „Рајтер“

јавља, да је владивосточка ескадри близу Идуа потопила инглески параброд „Књаг Командер“, који је путовао из Њујорка за Локохаму. Посада са лађе стигла је синоћ у Локохаму на параброду „Чинау“. Руси су задржали јевропске путнике.

ТИЈЕНЧИН, 13 јула. — Руси

су по заповијести Куропаткиној јуче почели да напуштају Њучванг.

СУЕЦ, 13 јула. — Инглески

параброд „Ардова“ стигао је овомо под руском заставом и са руском посадом на њему и биће пуштена вечерас на слободу.

ХАМБУРГ, 13 јула. — Параброд

„Арабија“, који припада Хамбург-Америка линији, ухваћен је од Руса. Параброд је плочио под немачком заставом за источну Азију.

ЛОНДОН, 13 јула. — Како

листови јављају, била је 11. о. м. нелака битка код Дашичао. Руси је било око 30.000 који су од Јапанаца потучени и са висова рашћерани. На обје стране било је великих губитака.

ПЕТРОГРАД, 13 јула. — Из

Мукдена се јавља, да је јуче онамо стигао жељезнички санитарни воз са 314 рањеника из боја код Дашичао. СУЕЦ, 14 јула. — Параброд „Формова“, којег су Руси зауставили у Црвеном мору, стигао је овамо са руском посадом.

ЛОНДОН, 14 јула. — Из Хонг-

конга је примјо „Лјд“ у Лаверпуљу

вијест, да је параброд „Калкас“ у-
ваћен од руске флоте.

ПЕТРОГРАД, 14 јула. — Из
Мукдена се јавља, да пред Иакоуом
крстари јапанско бродовље, које прати
20 лађа с војском.

ПЕТРОГРАД, 14 јула. — Из
Мукдена се јавља, да је у битци код
Дашичао 11. о. м. учествовало с
руске стране око 100 топова. Ватра
њихова била је врло успјешна, те је
понијела непријатељу велике губитке.
Руси су се у потпуном реду натраг
повукли, да запосједу висове, који
се налазе 7 врта сјеверно од Дашичао.
Руски губитци износе једва 50
људи.

ТИЈЕНЧИН, 14 јула. — „Рај-
тер“ јавља, да су Јапанци јуче на
5 сати послје подне заузели Њу-
чванг.

ТИЈЕНЧИН, 14 јула. — Чује
се, да је 12 о. м. била велика битка
између Ђаојаианга и Мукдена.

ЦАРИГРАД, 14 јула. — Говори
се, да је Порга изјавила Русији, да
ће у будуће дозволити пролазак
добровољне флоте кроз Дарданеле
само под тим условом, да бродови
не смију промијенити ваставу.

ПЕТРОГРАД, 15 јула. — (Зва-
нично). Куропаткин јавља 13 о. м.:
Послије невнатног пушкарања са
нашим четима, које су се натраг
повлачиле, непријатељ је заузео 12
о. м. Дашичао и околину.

ТОКИЈО, 15 јула. — „Рајтер“
јавља, да губитци јапански код Да-
шичао износе 800 људи.

ПЕТРОГРАД, 15 јула. — „Тел-
бир“ јавља, да је Велики Књаз
Борис Владимировић дневним наред-
бом Александар одређен за вишег
официра за нарочите послове код
Куропаткина, чиме су коначно опро-
вргнути сви гласови о Великом Кња-
ву, које су разгласили у потоње
вријеме француски листови.

ТОКИЈО, 16 јула. — (Званично).
Оку јавља, да је јапанска војска
прогоњена непријатеља, заузела 12
о. м. Дашичао. Непријатељ се пову-
као сјеверно од Дашичао. Њучванг
је у пламену. Губитци јапански око
Дашичао на 11 о. м. износе 800 људи.

ЛОНДОН, 16 јула. — Инглески
посланик у Петрограду формално је
протестирао против потопљења па-
раброда „Квајт Командер“ као про-
тив поступка, који је противан сва-
ком принципу међународних закона.

ЛОНДОН, 16 јула. — Министар-
ство иностраних дјела саопштава, да је
руска влада дала увјерење, да ће ци-
тање о параброду „Квајт Командер“
бити уређено на пријатељски начин.

ПЕТРОГРАД, 17 јула. — „Телбир“
јавља: лица која стигше из Иакоу
казују, да је руска посада оставила
град 2 јула, а Јапанци га заузеше.

ПЕТРОГРАД, 17 јула. — Па-
брод немачки, којег је 9 јула запли-
јенила владивосточка ескадра на сје-
веру од Јокохаме, стигао је 15 јула
у Владивосток.

ЧИФУ, 17 јула. — „Рајтер“
јавља: странци који дођоше из Пор-
тартура казују, да је на сјеверу и
сјеверо-истоку била велика битка на
копну и на мору у уторник, срије-
ду и четвртак; мисли се да је ве-
лики вишад на Портартур отпочео;
нападом рукује маршал Ојама лично.

ТОКИЈО, 17 јула. — (Званично).
Оку јавља: по кавивању заробљених
руских официра, Куропаткин је учес-
тествовао у потоњим бојевима, у којима
су рањени генерали Сахаров и Кон-
дратовић; губитци руски износе 2000,
а јапански 1000 људи.

СОФИЈА, 15 јула. — Најод-
лучније се побјега извјештај Хилми-
паше, да је једна усташка чета при-
јешла границу код манастира Рило.

БУКУРЕШТ, 15 јула. — Ла-
вареско, издавач гркофилског листа
„Балканул“, порјечкао се у кафани
са својим македонским земљацима,
из чега се изродила свађа, у којој је

Лавареско опалио из револвера и
убио Македонца, професора Папа-
шеги. Како је и овај у исто вријеме
био из револвера пуцао, погодило
је врло његово Лавареско, који је
остао на мјесту мртв.

ПЕТРОГРАД, 15 јула. — Ми-
нистар унутрашњих дјела, Плеве,
убијен је данас бомбом.

ПЕТРОГРАД, 16 јула. — Атен-
тат на министра Плеве-а извршен
је, кад се је министар у колима во-
зио до жељезнице, одакле је мислио
поћи у Красноје Село на честитање
Великом Књазу Владимиру. Кад су
кола стигла до моста близу варшав-
ске жељезнице, неки млади човек,
који је сједио при провору једне го-
стионице испред моста, баца кроз
провор бомбу у кола министрова.
Глава министрова одвојила се од
трупа, а кочијаш, кола и коњи ра-
несени су сви у комадиће. Више
људи, који су мимо пролазили, ра-
њени су. Прасак био је веома жесток.
Сва стакла на жељезничкој станици
поломљена су. Атенатор је затворен.
Кад је из гостионице излазио, свије-
тина се разбјегла, јер је опажено, да
злочинац има још једну бомбу, која
му је међутим одмах одузета.

ПЕТРОГРАД, 16 јула. — Ми-
нистру правде Муравјеву, кад се је
јуче по подне возио у Петерхоф на
извјештај Цару, поломљени су ка-
мењем провори на возу, у којем се
он налазио. Не зна се, ко је овај
атентат извршио.

Убица министра Плеве-а тешко
је рањен ушљед експлозије бомбе.
Допша је к себи тек пред вече и
тада је одмах преслушан. По вјеро-
достojним извјештајима атентатор је
биоца бомбу на кола Плевеова са
тротоара, а тако се може објаснити
и његова рана. Сумња се, да ће
остати жив.

ПЕТРОГРАД, 16 јула. — Ми-
сли се да је убица министра Плеве-а
имао саучесника, али се отказује да их
именује. Бомба је начињена била као
кутија од челика, испуњена експло-
зивним материјалом и металним ко-
мадицама; број рањених особа износиће
око 18; до сад је доваго, да се
међу рањеним налазе и два официра.
„Правителствени Вјесник“ изашао је
у црном оквиру и доноси дугачки
некролог пог. Плеве-у. Говори се,
да је и гардијски капетан Звездински,
који је случајно у колима ишао за
министровим колима, тешко рањен.
Убица је добио неколико рана, али
не опасних.

БЕЧ, 17 јула. — Аустро-угар-
ска влада изјавила је руској влади
врло искрено саучешћа.

ЛОНДОН, 17 јула. — Краљ
Едуард изјавио је сажаљење Цару, на
што је Цар врло љубавно одговорио.

ПАРИЗ, 17 јула. — Делегација
примио је јерменске владике, Серади-
јана и Аждадијана, који му говорише
о жалосном стању Јерменаца; за ти-
јем их је примио Лубе, који им је,
како „Темра“ говори, изјавио своје
најбоље симпатије.

ПЕТРОГРАД, 17 јула. — Увје-
равају да је јуче послје атентата
ухваћен и један атентаторов саучес-
ник, који је своју бомбу бацао у
канал; убица још не хоће да каже
своје име.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Позивају се К. Ц. питомци, да
до 15. августа о. г. поднесу увје-
рење, да су с повезнијем успјехом
двршили прошлу школску годину.
Који до означеног времена не под-
несе увјерење, или не буде свршио
с повезнијем успјехом, губи сти-
пендију.

Број 3501.

Цетиње, 15 јула 1904. г.

Министарство Просвјете.

1—4

СТЈЕЧАЈ.

К. Ц. Државној Гимназији на
Цетињу потребно је у 1904—5 школ-
ској години пет наставника:

1. Два професора за латински и
грчки језик, уз који живи (српски,
руски, немачки, француски и тали-
јански);

2. Један професор за природне
науке уз математику и физику;

3. Један учитељ за цртање и
калиграфију;

4. Један учитељ за музику и
пјевање.

Првијенство ће уопште имати
они наставници, који су већ с успје-
хом радили у којој гимназији.

Пријаве треба унугити канцела-
рији Министарства Просвјете и Црк-
венијех Послова на Цетињу до 1.
августа о. г.

Цетиње, 25 маја 1904. г.

Број 2008.

Министарство Просвјете
и Црвенијех Послова.

(7—8)

ОБЈАВА.

Поштанско Телеграфском Одје-
љењу Књ Министарства Унутраш-
њих Дјела, потребна је за поштан-
ске штале у ниже наведеним мје-
стима годишња потрошња хране за
коње:

онса	сјена
За Цетиње 37.000 килогр.	22.000 килогр.
„ Негуше 20.000 „	12.000 „
„ Котор 12.000 „	9.000 „
„ Ријеку 5.000 „	3.000 „
„ Подгорицу 13.000 „	7.000 „
„ Д-град 20.000 „	13.000 „
„ Никшаћ 30.00 „	— „
„ Вир 18.000 „	13.000 „
„ Пристан 7.000 „	4.000 „
Свега 135.000 „	83.000 „

Ради набавке горње количине
овса и сјена Одјељење ће у својој
канцеларији 18/31 јула тек. год. од
9 сати из јутра до 11 сати прије
подне држати јавну лицитацију.

Лиферант ако је црногорски
држављанин, треба да положи пред-
ходно кауцију од 5.000 круна у нов-
цима у непокретној имовини; ако је
цу страни поданик 10.000 круна.

Број 3839. Из Поштанско Телеграфског
Одјељења Књ. Министарства Унутрашњих
Дјела 22 јула 1904 на Цетињу.

2—2

ОБЈАВА.

Према ријешењу Књ. Министар-
ства Правде, актом од 15. јуна 1904.
год. број 2673, Управа централног
Казненог Завода у Подгорици држа-
ће јавну лицитацију 22. јула тек.
год. о закупу осуђеничко хране за
1. годину — од 1. августа ове, до
закључно 31. јула 1905. године, на
основу чега се позивају сви они, који
би вољни били лицитирати, да се
тода дана пријаве тачно у 8 сати
прије подна у управину канцеларију,
гдје ће се и лицитација држати, а до
тада сваког дана могу се добити у
истој и ближа обавештења о усло-
вима обавезе и прописи хране.

Подузимац, коме се речена ли-
фериција уступа, дужан је положити
кауцију 100 наполеона у готовом
новцу или сигурном јемству, или
150 наполеона у сигурној валови.

Број 257. — Из канцеларије Управе
централног Казненог Завода У Подго-
рици, 21. јуна 1904. год.

Приватне објаве.

Поштанске марке

употребљене купујем на најбоље цијене.
Изволите назначити количину и цијену на:
J. Heinzl, Budapest, I. Mészáros u. 19.

Heinzl
P. 20. Бр. 43. 6—11

СТЕЧАЈ.

За овдашње Пјевачко Друштво „Бран-
ко“ тражи се један учитељ за предавање
ноталног пјевања.

Годишња му је плата 1600 круна, а
пored тога слободан ће бити у вароши др-
жати приватна предавања у своју корист.

Првијенство ће имати они, који су
специјално спремни по српској музици и
практични у предавању ноталног пјевања
и музике.

Появљају се они, који би жељели на
то мјесто компетовати, да се пријаве под-
писом до 1. августа ове године са по-
требним својим документима.

Подгорица, 1 јуна 1904. г.

У име одбора за реорганизацију
Пјевачког Друштва „Бранко“.
Крсто Поповић, свештеник.

P. 89

Бр. 62

3—3

ОБЈАВА.

Са нотом, достављеном од стране тр-
говачког суда Његовог Величанства, данас
је билежник Георг Алфред Паге, за своје
ниже поменуте клијенте предао извадак
овје у препису приложеном, да исти буде
публициран према свим законским захтје-
вима и оглашен према члану 41 народне
број XIII од 1857 која гласи овако:

Екстракт извађен из акта ликвидаци-
рања и договора закључен с мојим актима
5 марта 1904, између трговаца Валдијан
Голпера у име његово и као пуномоћника
његово браће трговца Густава и Јамеса
за фирму О. Ф. Голпер и Син, с једне
стране, и трговца Емила Хамера у име
његово и као пуномоћника трговца Томсон,
обојица за њихову фирму Хамер и Томсон
Малта, с друге стране.

13. Поменути Видијам Голпер у име
своје и у име горепомнутих извађује, да је
пренио своју радњу и ону својих другова у
друштву: „The anglo Montenegrin Trading
Company Limited“ на поменутог Хамера у
име његово и у име горепомнутих, а они,
т. ј. поменути Голпер, престали су имати
ма каквог интереса у том друштву.

14. Поменути Хамер и Томсон имаће
право да воде трговину под фирмом „The
anglo Montenegrin Trading Company Limited“.
Именоване ликвидатора са овим се
укида.

Истинити екстракт објављен, данас
4 априла 1904 г.

(потписом) Георг Алфред Паге
државни нотар у Малти.

Заведено у записник Највишег Суда Ње-
говог Величанства у уторник 5 априла 1904.

(потписати) Рихард Манара
одабрани Регистратор

P. 216

Бр. 67

2—2

ОГЛАС.

Продајем наше имање из слободне
руке које постоји из 32 рал земље, пола
оранице а пола косачице, право на коњу
и кућу, у врло угодне услове, т. ј. чекање
на исплату.

Ко жели то купити, нек се обрати
потписатеј

Марији Цр. Ђ. Кустудића
у Улци.

P. 48

Бр. 72

1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Сматрамо за дужност изјавити захвал-
ност Занатлијског Тамбурашког Друштва,
на њиховом добро ољном судјеловању при-
ликом нашег концерта овдје.

Цетиње, 15 јула 1904. г.

Српјемско—Карловачки Ђаци.

P. 25

Бр. 73

1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом сирти нашег незаборав-
љеног брата

Милована,

који се послје кратког боловања пре-
седи у вјечност у 20 години свога жи-
вота — сматрамо за особиту дужност
изјавити своју најсрдечнију благодар-
ност г. Предсједнику Општине варо-
ши Ријеке са поштованим грађанством
ријечким, који нашег покојника овако
брацки до вјечне куће испратиле и
сахранили, чиме нам братску љубав
указаше. Такође наша најсрдечнија
хвала оној г. г. под фирмарија, која
нашег неспремљеног покојника у
мртвачки сандук положише и од Це-
тиња испратиле.

Хвала свијема и свакоме, ко нам на
којим путем изјави своје саучешће у
нашој прегодемој жалости.

Бороваина, 9. јула 1904.

Ожалошћени

Новица Перовић, у име породице.

P. 97

Бр. 74

1—1